

17. Ma te tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare, e arai kia kore ai e neke ake te nui o nga tangata e moe i roto i te ruuma o taua whare i te tokomaha kua whakaritea e te rarangi 10 e tau ana mo tetahi puroa pera tona nui. Ki te takahia tenei tikanga ka ahei kia whainatia taua tangata kia utu i te moni kia kua a neke atu i te rima hereni mo te hara tuatahi, a kia kua e neke atu i te tekau hereni mo ia haranga a muri iho.

Nga Whare Whakanekeneke me nga Whare mo nga wa Poto

18. Ko te tangata nona, tera ranei e noho mo tetahi wa poto ki roto ki tetahi teneti, wharau, whare, ki roto ranei ki tetahi mea i hangaia peratia, mana e mea kia pai, kia maroke, kia kaha ki nga tupuhi, kia whiwhi ranei ki te hau pai taua teneti, whare ranei. Me whakarite hoki e ia kia 20 koea putu te rahi o te puroa hei wehe mo ia tangata mo ia tamariki tokorua ranei kei raro iho i te tekau nga tau te pakeke.

19. Ko te tangata nona, tera ranei e noho ki roto i tetahi teneti, wharau, whare, i tetahi mea ranei i hangaia peratia, e takoto kino ana, e puta mai ana ranei he mate i reira a i runga ranei i te apiapi rawa o te noho a nga tangata o roto i taua teneti, whare ranei tera e pa mai he mate ki a ratou, ahakoa no taua whanau ake ano, he tangata rawaho ranei, ka kiia kua hara ia, a e ahei ana kia whainatia kia utu ia i te moni kia kua e neke atu i te kotahi pauna mo te hara tuatahi, kia kua e neke atu i te rima pauna mo ia haranga a muri iho.

Nga Whare Runanga

20. Ko nga tikanga katoa o nga rarangi e pa ana ki nga whare noho ka pa ano hoki ki nga whare runanga.

21. Me hanga he whare paku e tau ana ki te whakaaro o te Apiha Whakahaere i te Ora mo nga whare runanga katoa; kia wehe ke ano mo nga taane, a kia wehe ke ano hoki mo nga wahine.

22. Me kua rawa nga mea tahinga, nga paru ranei e whakahau-putia ki raro o te puroa o tetahi whare runanga.

23. Ma te Komiti e whakahaere nga tikanga katoa e pa ana ki nga mahi whakarereke, whakahou ranei i raro i enei paero, a mehemea te tangata nona, nga tangata ranei e whanake ana ki tetahi whare runanga ka turi ki te whakatutuki i aua whakarereketanga, whakahou-tanga ranei ka ahei kia tutakina taua whare runanga kia tutuki rano te whakarite i nga tikanga o aua paero.

C.—NGA AWA KERI

24. Ma te Kaunihera e hanga nga paero e pa ana ki nga awa keri e tau ana ki nga ahuatanga o tona takawa, i runga ano ia i ta te Apiha Whakahaere i te Ora e whakaae ai.

25. Kua whai hara te tangata mehemea ki te tahuri ia ki te mea kia ringiringitia nga wai paruparu o tetahi whare noho kei roto i tetahi kainga Maori ki te marae o taua whare e whai putake ai te pa o tetahi mate ki roto ranei i tetahi awakeri kore wai, awaawa wai ranei e rere ana ma roto i tetahi kainga Maori.

26. Mehemea ki te mahia he awakeri mo tetahi whare noho hei nari i nga wai paruparu ka whai hara te tangata nona taua whare a te tangata noho ranei i roto i taua whare mehemea ki te kore e tiakina e ia kia noho ma tonu taua awakeri.

D.—NGA PARU O TE MARAE

27. Kua rawa he hamuti, he mea rukenga, he otaota haunga ranei e whiua e whakatakatoria, e tukuna ranei kia heke ki roto ki tetahi puna wai, ki tetahi awa ranei e rere ana ma roto ma te taha ranei o tetahi kainga Maori, mehemea taua awa e meatia ana hei wai inu hei wai kai ranei ma nga tangata o taua kainga o tetahi atu kainga e tu tahi ana, e takoto tahi ana ranei i te taha o taua puna, awa ranei.

28. E kore rawa e paingia tetahi tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare i roto i tetahi kainga Maori, kia tuku i tetahi hamuti, mea rukenga, otaota haunga, i tetahi atu mea kino ranei kia haupu ana, kia takoto ana ranei i te marae, i nga taha ranei o taua kainga e whai putake mai ai mo tetahi mate, e puta mai ai ranei he haunga.

29. Kua e tanumia he hoiho, he kau, he hipi, he kuri, tetahi atu kararehe ranei ki roto i te rohe o tetahi kainga Maori.

30. Kaore e pai kia whiua, kia waihotia ranei he kararehe kua mate kia rukea, kia waihotia ranei he hamuti mea rukenga ranei, otaota haunga ranei e atu mea kino ranei ki runga i tetahi wahi i roto i tetahi kainga Maori e whai take ai kia pa mai he mate.

31. Ma ia tangata nona, he kainoho ranei no tetahi whare o tetahi kainga Maori e mea kino ranei ma mea rukenga nga otaota ki te wahi kua wehea no taua kainga Maori e te Kaunihera e te Komiti ranei a mehemea ki te kore he wahi pera me tanu me taha-tahu ranei ki runga i tana ake tekiona i runga te tikanga e kore ai e pa he mate ki tetahi atu.

32. Ki te takahi te tangata i tetahi o nga paero 27, 28, 29, me 30 ka ahei kia whainatia ia kia atu i te moni kia kua e neke atu i te rima (£5) pauna.

E.—WHANGAITANGA KARAREHE

33. E kore e pai tetahi tangata kia whangai, kia tuku ranei tetahi poaka kia haere noa ana i roto i tetahi kainga Maori, ki te tiaki poaka ranei e whai putake mai ai mo tetahi mate, i runga ranei i taua whangaitanga ka paruparu te wai inu, a mea ake ranei meatia hei wai inu, wai kai, wai ranei mo tetahi whare tuunga miraka; e kore ano hoki tetahi tangata, i muri iho o te paahitanga o tenei paero, e paingia kia waiho kia tu ana tetahi whare poaka ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 150 putu te tawhiti atu i tetahi whare, i tetahi whare noho, whare, kura ranei, i tetahi atu whare ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai, takanga kai ranei ma nga tangata, a kia kua e hoki iho i te 50 putu te tawhiti atu i te rori, i te rohe ranei o tetahi kainga e nohoia ana e te tangata.

F.—NGA WHARE-PAKU

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku

34. Me hanga e te tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare, he whare-paku mo tona kainga.

35. Ki te hangaia e tetahi tangata he whare-paku mo tetahi kainga, me hanga taua whare-paku ki tetahi wahi kia kua e hoki iho i te 10 putu te tawhiti atu i tetahi ruuma e nohoia ana e te tangata, i tetahi ruuma ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai.

36. (a) Ka whai hara te tangata e hanga ana i tetahi whare-paku mo tetahi kainga mehemea ka hangaia e ia taua whare-paku ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 40 putu te tawhiti atu i tetahi puna wai, awa wai ranei e inumia ana, meake ranei ka tikina atu i reira he wai inu, he wai kai ranei ma nga tangata, mehemea ranei ka hangaia te whare-paku ki tetahi wahi e poke ai taua wai.

(b) Ko nga whare-paku whai wai ka pai noa atu, kia honoa atu ki tetahi whare noho a ko ia whare-paku kia nui te whai wai mo nga wa katoa hei horoi hei hari i nga mea kino a ko te paipa hari i aua mea kino me hono atu ki te paipa wai hari mea kino (sewer) ki tetahi wahi ranei i rongoatia hei tuunga mea kino ki tetahi wahi ranei hei tuunga mea kino e whakaetia e te Kai-tiroiro o te Ora. Ko te katoa o nga mahi awakeri, honohonotanga, a o nga paipa me era atu mahi pera me mahi kia rite ki ta te kaitiroiro i pai ai.

37. Ko nga whare-paku katoa me hanga kia pai tonu, kia kaha ano hoki. Me mahi hoki he wahi puareare kia tata ake ki te tuanui hei urunga mai mo te hau o waho, mo te hau pai. Me mahi kia kapi katoa nga tara o te whare-paku, a me mahi hoki he tatau.

38. Ma te tangata e noho ana i tetahi kainga he whare-paku to reira e tiaki pai, e whakaora, e horoi, e mea ranei kia takoto ma taua whare-paku.

39. Ma te tangata nona, e noho ana ranei i roto i tetahi whare kua oti nei te hanga he whare-paku mo reira, e riringi e mea ranei kia ruiruia he oneone maroke, he para kaninga rakau ranei, he pungarehu ranei kia ngaro iho ai nga hamuti, kia kore ai hoki e puta ake he haunga o reira.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku-oko

40. I te wahi he whare-paku-oko kei reira, ko te mahinga me te horoinga me whakahaere i runga i te huarahi e whai ake nei:—

(a) Ki te hanga tetahi tangata i tetahi whare-paku-oko mo tetahi kainga me hanga e ia taua whare-paku-oko ki tetahi wahi a i runga ano i te ahua-tanga e tangatanga ai te haere atu o te tangata ki reira, ki te whakapai, ki te hari ke ranei i nga hamuti o taua whare-paku.

(b) Ko te nohoanga o taua whare-paku-oko, ko te puare o taua nohoanga me te whai tuwhera i raro iho o taua nohoanga me ata whakarite te mahi ki te huarahi e tangatanga ai te tango ake i te oko tuunga hamuti ara kia kua e hoki iho i te kotahi putu te roa, te whanui, me te hohonu; he mea ata whakariterite a whakaturia ai ki raro o taua nohoanga, kia tu hangai hoki kia kore ai e maringi ke ki te puroa, e heke ke atu ai ranei ki nga taha o taua wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga, kia whaiti ai ranei te heke o nga kino ki roto ki te oko hamuti, ina tukuna rukea atu ranei ma roto i te puare o taua nohoanga.

(c) Me ata hanga te nohoanga o taua whare-paku-oko kia taea ai taua nohoanga katoa, tetahi wahi rahi ranei te whakatuwhera kia tangatanga ai te tac iho ki te wahi tuwhera a raro iho i te nohoanga horoi ai, ki te hari ke atu ranei i reira, ki te whakahangai ranei i te tu ki reira o te oko hamuti e tika ana mo reira.

(d) Ko te oko tuunga hamuti mo ia whare-paku-oko me hanga i tetahi mea kaha i runga ano ia i tetahi taurima e kore ai e tuturu e maringi ke ranei nga paru a taua oko. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga.

41. Ma te tangata e noho ana i roto i tetahi whare e mea kia ringihia a kia horoia hoki nga oko tuunga hamuti o nga whare-paku-oko o taua kainga. Kia kotahi te horoinga i te wiki; otia mehemea ka tere tonu te ki o taua oko tuunga hamuti, me maha atu nga horoinga i taua oko i te wiki kia kore ai e puta ake nga kino ki waho.

42. E kore rawa e pai kia tapuketia e tetahi tangata he hamuti ki tetahi wahi ke atu, engari ki roto ano ki tetahi rua keri; a me kua e hoki iho i te ono inih i te matotoru o te oneone tapuke ki te hangaitanga ki runga o te rua ina tapuketia taua rua.

43. Kua rawa e tapuketia he hamuti ki tetahi wahi kei raro iho i te 50 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho, i te 60 putu ranei te tawhiti atu i tetahi puna wai. Ka ahei noa atu te mea i tetahi rua hei paepae hamuti, haunga ia te oko tuunga hamuti, mehemea ano hoki ka kore he kino o reira e heke atu ki tetahi wai whenua. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho te puare o te hohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga. Ko te nohoanga me nga taha, i raro o taua nohoanga, arai iho i taua rua, me ata mahi kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua. Me kua rawa e tukuna kia eke ake te teitei o nga hamuti o tetahi rua ki te ono inih i te tata ake ki te hangaitanga ki runga o te whenua.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku-rua

44. Ka ahei kia meatia hei te rua, haunga te oko e taea nei te hari ke, he paepae hamuti; otira me kua e keria taua rua ki tetahi wahi e heke atu ai he kino o reira hei mea e poke ai tetahi awa, puna wai ranei, a me kua hoki e hoki iho i te 30 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho i tetahi whare tuunga kai ranei.

45. Me ata mahi he nohoanga mo nga whare-paku-rua katoa kia kore ai e uru he rango ki roto hi taua rua, a hei mea e tino tutaki ai taua tikanga me mahi he taupoki mo te puare o te nohoanga ka waiho kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana te nohoanga o taua whare-paku.